

PM angående rekvisition av interkommunala ersättningar

1 Inledning

Syftet med föreliggande pm är att samla de rekommendationer som har gjorts mellan Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO) och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Föreliggande PM har ingått i beslutsunderlaget vid SKL:s styrelsesammanträde vid beslut om interkommunal ersättning den 13 juni 2008.

SKL går årligen ut till landstingen och regionerna med rekommendationer om att tillämpa schablonbelopp för interkommunala ersättningar för kurser och utbildningar vid folkhögskolor utanför det egna området.

Mot bakgrund av att det endast rör sig om rekommendationer - varje landsting och region avgör självt om det vill följa eller frångå rekommendationerna - gör RIO årligen en insamling av uppgifter över vilka belopp och regler som beslutats av varje landsting och region. Eftersom landstingen och regionerna tillämpar kalenderårsredovisning går RIO ut med förfrågan i nov - dec varje år och i bästa fall har vi fått in samtliga uppgifter i februari månad. Sammanställningarna sänds ut till såväl alla folkhögskolor som till samtliga landsting och regioner.

2 Allmänt

Ang. finansiering av folkhögskoleverksamheten

Landstingen/regionerna och staten svarar gemensamt för finansieringen av folkhögskoleverksamheten. Landsting/regioner genom att vara huvudman för ett antal skolor samt genom att ge bidrag till skolor med annan huvudman, staten genom folkbildningsanslaget som Folkbildningsrådet fördelar. Riksdagen beslutar inför varje budgetår om det totala anslaget storlek.

Landstingens och regionernas bidrag till folkhögskoleverksamheten kan delas upp i:

- anslag till egna folkhögskolor
- bidrag till icke landstingsägda skolor inom det egna landstingsområdet
- interkommunala ersättningar till andra landsting respektive bidrag till icke landstingsägda skolor utanför det egna landstingsområdet."

Ang. folkbokföringslagen (se även under pkt. 3)

Behovet av rekommendation har ifrågasatts bl.a. med hänvisning till folkbokföringslagen från 1991. Enligt denna skall en person vara folkbokförd på den fastighet där han regelmässigt tillbringar sin dygnsvila. Undantag är om en person under en på förhand bestämd tid av högst sex månader tillbringar dygnsvilan på en annan fastighet än där han har sin egentliga hemvist. Ett annat undantag är om en person som under en på förhand bestämd tid regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet än där hans familj är bosatt, anses bosatt hos familjen.

Flertalet kursdeltagare på folkhögskolornas långa kurser deltar i utbildningar och kurser längre än sex månader, men det är endast ett mindre antal som byter folkbokföringsort under kurs- eller

utbildningstiden. Det framförs flera förklaringar till detta. Kursdeltagarna har familj och bostad på annan ort. En stor del av kursdeltagarna bor på skolornas internat. De är oftast stängda under loven, totalt ca 16 veckor per år. Det finns då ingen service vad gäller post, telefon etc. Ett annat motiv för att inte ändra bostadsort kan vara att kursdeltagarna är politiskt aktiva i sin hemkommun.

Sammantaget talar detta för att SKL:s styrelse rekommenderar landstingen och regionerna att tillämpa schablonbelopp för interkommunala ersättningar för kurser och utbildningar vid folkhögskolor utanför det egna området.

3. Vissa villkor och definitioner för rekvisition av bidrag.

Generellt gäller de föreskrifter och regler som utfärdas av Folkbildningsrådet för att bedriva folkhögskoleverksamhet. Folkhögskoleverksamhet är kvalitetssäkrad av Folkbildningsrådet och ska inte bedömas av annan part. RIO-folkhögskolorna har rätt att bedriva kurser i hela landet utan att det ska påverka interkommunal ersättning. De idé- och rörelseägda folkhögskolorna (RIO-folkhögskolor) har en profil baserad på huvudmannens idé eller rörelse och har frihet att erbjuda folkhögskolans profil genom filialverksamhet över hela landet.

Kurslängd

Interkommunal ersättning respektive bidrag till icke landstingsägda skolor utanför det egna landstingsområdet skall endast utgå för kurser som är 15 veckor eller längre s.k. lång kurs.

Deltidskurser

Vid beräkning av interkommunal ersättning/bidrag för folkhögskolekurser på deltid bör samma beräkning tillämpas som skolorna använder för att redovisa verksamhetens omfattning till Folkbildningsrådet, d.v.s. för en kurs som bedrivs på halvtid görs en omräkning med 0,5.

Folkbildningsrådets avrundningsregler gäller.

Folkbildningsrådet

Januari 2006

Hjälpredan Flik 3

Regler och definitioner

Med utgångspunkt från behovet av en gemensam verksamhets-, studiestöds- stats- och landstingsbidragsredovisning skall följande bestämmelser om folkhögskolornas verksamhet tillämpas:

Kursbegreppet

En folkhögskolekurs består av en eller flera kursdagar. Kursdagarna skall innehålla organiserat studiearbete med i genomsnitt lägst 4 timmar à 60 minuter per kursdag.

Deltidskurs skall omfatta antingen organiserat studiearbete med i genomsnitt lägst 3 timmar à 60 minuter (75%) eller planerat studiearbete med i genomsnitt lägst 2 timmar à 60 minuter (50%) per kursdag.

Kurs som omfattar minst 15 kursdagar betecknas som lång kurs.

Kurs som omfattar högst 14 kursdagar betecknas som kort kurs.

Kommentarer:

Det angivna måttet på 20 klocktimmar organiserade studier vid heltidskurs är ett uttryck för skolans insatser. Här avses i första hand lärarledd undervisning och handledning men också övriga schemalagda eller på annat sätt gemensamt organiserade studier. Måttet är ett nettobegrepp exklusive exempelvis pauser, restid, hemuppgifter eller egen övningstid. För den studerande omfattar således heltidsstudier betydligt mer än det angivna måttet och skall jämföras med heltidsarbete.

Beräkning av kurstid

I kurstiden får inräknas ett antal lovdagar som motsvarar en lovdag i genomsnitt för varje avslutad femveckorsperiod. Dessutom kursuppehåll högst en vecka exempelvis i samband med sportlovsveckan - detta gäller alltså en vecka/läsår och endast för kurser på minst 30 veckor. Lovdagar, inarbetade dagar, helgdagar eller andra lediga dagar som ligger först eller sist i en termin kan ej inräknas i kurstiden (första och sista dagen i kursen måste alltså vara en dag med undervisning eller motsvarande). Helgdagar, d.v.s. röda dagar, som infaller på veckodagar under pågående kurs, räknas däremot in i kurstiden.

Ett läsår måste i rapporteringshänseende delas upp på en höst- och en vårkurs. Skolan kan ändå vid läsårsplaneringen utgå från att ovanstående beräkning av lovdagar/lovvecka gäller per läsår och att skolan därmed kan fördela lovdagarna över läsåret utan hänsyn till terminsuppdelning.

I kurstiden får inräknas praktik på högst 15% av kurstiden i de fall där praktiken är en integrerad del av kursen och skolan gör insatser under praktiktiden. Detta får ses som ett genomsnittligt mått över en längre tid, t. ex. för en tvåårig fritidsledarutbildning.

När det gäller beräkning av kurstid vid distansutbildning hänvisas till bilaga "Riktlinjer för folkhögskolekurser på distans".

Deltagarbegreppet

Deltagare i en lång kurs är den som påbörjat kursen och är närvarande den femtonde kursdagen. Som närvarande denna dag räknas även den som är tillfälligt frånvarande p g a sjukdom eller annat hinder. Eftersom ett läsår redovisningsmässigt delas upp i höst - och vårkurs måste deltagarna räknas på nytt varje termin. En deltagare som avbrutit under hösten kan sålunda inte tas med i vårterminens rapportering.

Som deltagare avses i statsbidragshänseende svenska kursdeltagare (personer bosatta i Sverige inkl flyktingar/invandrare med uppehållstillstånd) samt deltagare från övriga EES-området (Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Liechtenstein, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Tyskland och Österrike). Även gäststuderande (personer med tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier) från länder utanför EES-området kan räknas med i verksamhetsrapporteringen upp till 5% av skolans deltagarveckor (ingångsvärdet).

Vid kurser helt förlagda utomlands kan endast svenska deltagare utgöra underlag för statsbidrag.

Antalet deltagarveckor i en kurs utgörs av produkten av antalet deltagare och antalet kursdagar i kursen dividerat med 5 och avrundat till närmast högre heltal.

Distansutbildningar

När kurser och utbildningar bedrivs på distans föreligger betalningsansvar för distanskurser som uppfyller Folkbildningsrådets krav på distanskurser. Detsamma gäller för beräkning av kurstid.

Folkbildningsrådet

Riktlinjer för folkhögskolekurser på distans

Fastställda av folkhögskoleberedningen 98 11 24

Hjälpredan Flick 3

Bakgrund

I samband med att informationstekniken utvecklats har olika former av distansutbildning inom folkhögskolan blivit allt vanligare. Med stöd av DUKOM och KK-stiftelsen genomfördes exempelvis en omfattande försöksverksamhet som sedan i ett antal fall kommit att bli en del av den reguljära verksamheten.

Då man kan räkna med att allt fler folkhögskolekurser med större eller mindre inslag av distansstudier blir en del av det öppna och flexibla lärandet i framtiden, ökar behovet av enkla och tydliga regler och rutiner för verksamhetsrapportering och studiestödsrapportering.

Allmänna förutsättningar

För att den kurs som erbjuds som distansundervisning skall vara en statsbidragsberättigad folkhögskolekurs gäller de villkor och förutsättningar som förordningen anger angående syften, avgiftsfrihet, åldersgränser mm.

Verksamheten skall präglas av folkbildningens kännetecken. Studierna måste anordnas så att helhet och sammanhang kan skapas och så att kunskaperna kan prövas och bearbetas i ett öppet och fortlöpande samtal. Kommunikation måste möjliggöras inte enbart mellan lärare och deltagare utan också deltagarna emellan. Enbart intervallkurser med samlingar på skolan och mellanliggande självstudier med uppgifter som skall redovisas vid nästa möte är inte distanskurser. Distanskursen kräver kontinuerliga och aktiva insatser från skolans sida för att stödja studiearbetet.

Då heltids- respektive deltidstudier inte kan definieras på samma sätt som i skolförlagda studier (med 20 klocktimmar planerade studier för heltid) ställs större krav på en genomarbetad kursplanering och dokumentation, där en beskrivning görs av arbetsformer, former för handledning, kunskapsredovisning etc. Denna fastare kursplanering måste samtidigt ge utrymme för deltagarinflytande över studiearbetet under kursen.

Verksamhetsredovisning

För att en folkhögskolekurs med distansstudier skall kunna rapporteras som statsbidragsberättigad folkhögskolekurs krävs att en kursbeskrivning är upprättad vid kursstart och att en kursdokumentation föreligger vid kursens slut. I dessa dokument skall kursens uppläggning, skolans insatser samt formerna för handledning, kommunikation och kunskapsredovisning beskrivas.

Vid beräkning av kurstid utgår man från den planerade studieinsatsen från den studerandes sida, d.v.s. om det gäller heltid, halvtid eller annan deltid. Vid lägre deltid

än halvtid är det lämpligt att i stället räkna färre dagar per vecka (t. ex. 20% kan redovisas som två dagars halvtidsstudier per vecka). Man bör också tänka på att lägga in eventuella uppehåll vid jul o. dyl. Antalet kursdagar redovisas terminsvis som för övriga kurser.

Antalet kursveckor gånger antalet deltagare utgör på vanligt sätt antalet deltagarveckor i kursen. En särskild kod anges för att visa att kursen ges helt eller delvis på distans. Rapporteringen förutsätter vidare att skolans satsar minst lika mycket lärar- eller handledarresurser som vid skolförlagd undervisning.

Studieuppehåll och studieavbrott

När deltagare väljer att göra studieuppehåll eller studieavbrott utbetalas ersättning för den faktiska kurs- eller utbildningstiden till folkhögskolan.

Om en kursdeltagare på folkhögskola avbryter en kurs eller en utbildning på en lång kurs som berättigar till interkommunal ersättning/bidrag före 15-veckorsgränsen, har hemlandstinget/regionen betalningsansvar för kursdeltagarens faktiska kurs- eller utbildningstid.

Folkbokföringslagen

Enligt folkbokföringslagen 11 § gäller följande; "*En elev under 18 år som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på annan fastighet*".

Första stycket tillämpas även efter det att deltagaren fyllt 18 år så länge deltagaren genomgår en folkhögskolekurs eller utbildning vid folkhögskola.

Det landsting eller region där deltagaren är folkbokförd den dagen kursen eller utbildningen startar har betalningsansvar för hela kursen eller utbildningen. Definition på kurs eller utbildning utgörs av den period som en deltagare antas till folkhögskolan. En flerårig utbildning kan innebära flera antagningstillfällen.

När en deltagare byter folkbokföringsort under pågående kurs eller utbildning skall det landsting eller region där deltagaren är folkbokförd första kursdagen vid efterföljande terminsstart ha betalningsansvar från och med den startade terminen.

4. Vissa anvisningar vid rekvisition av interkommunal ersättning.

Rekvisition kan inte skickas in till landstingen och regionerna innan en termin är avslutad, även om en enskild deltagare har avbrutit kursen under pågående termin.

Vid rekvisition av interkommunal ersättning ska det medfölja en deltagarförteckning med personnummer på de deltagare som rekvisitionen avser.

Varje folkhögskola ska skicka in prognos för höstterminens verksamhet till landstingen och regionerna i september. Folkhögskolorna rapporterar till Folkbildningsrådet i september och det kan även utgöra underlag för prognoser till landsting och regioner. Detta för att underlätta landstingens och regionernas bokslutsarbete. (Detta sista stycke ska eftersträvas inför hösten 2008.

Överenskommelsen ska gälla full ut från hösten 2009. Denna möjliga förskjutning är av hänsyn att folkhögskolornas registerprogram ska ses över).

Dröjsmålsränta skall tillämpas och betalningstiden utsträckas till 45 dagar vid utbetalning av interkommunal ersättning för folkhögskola.

Landsting och regioner rapporterar sin beslutade nivå på ersättningen till Folkbildningsrådet. RIO sammanställer detta och kontaktuppgifter för utskick till samtliga folkhögskolor, landsting och regioner.

RIO och SKL i samverkan
Stockholm juni 2008